

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2017 m. balandžio 25 d.

Migracijos krizės centrai veikia, tačiau lieka neišspręstų labai opių problemų, teigia ES auditoriai.

Europos Sąjungos vadinamoji krizės centrų koncepcija (angl. „hotspot approach“), skirta į Italiją ir Graikiją atvykstantiems nelegaliems migrantams, padėjo ženkliai pagerinti migrantų registravimą, jų tapatybės nustatymą ir saugumo patikras. Tačiau, kaip teigiama Europos Audito Rūmų naujoje ataskaitoje, būtina padaryti daugiau, nes savo eilės vis dar laukia tūkstančiai į Graikijos salas atvykusių migrantų. Daugelis jų, teigia auditoriai, yra nelydimi nepilnamečiai ir jiems padėti turėtų būti daroma daugiau.

Už sienų kontrolę ir prieglobsčio prašymų nagrinėjimą visų pirma yra atsakingos ES valstybės narės. Kad padėtų Graikijai ir Italijai suvaldyti 2015 ir 2016 metais smarkiai padidėjusį nelegalių migrantų antplūdį, Europos Komisija priėmė krizės centrų koncepciją. Pagal šią koncepciją, teikiama pagalba turi užtikrinti, kad būtų nustatyta nelegalių migrantų tapatybė, kad būtų paimti jų pirštų atspaudai ir kad po to jie būtų nukreipiami į atitinkamas tolesnes procedūras.

Auditoriai nustatė, kad ši koncepcija padėjo pagerinti migracijos valdymą Italijoje ir Graikijoje labai sudėtingomis ir nuolat kintančiomis aplinkybėmis. Nors krizės centrų įkūrimas užtruko ilgiau nei planuota, jie leido padidinti šių dviejų šalių migrantų priėmimo pajėgumus, pagerinti registravimo procedūras ir sustiprinti įvairių procese dalyvaujančių agentūrų koordinavimą. Vis dėlto, nežiūrint didelės ES paramos, auditoriai nustatė, kad priėmimo infrastruktūros abiejose šalyse dar nebuvo parengtos tinkamai priimti (Italijoje) ar apgyvendinti (Graikijoje) visų atvykstančių migrantų.

Be to, krizės centrų koncepcija reikalauja, kad migrantai būtų nukreipiami į atitinkamas tolesnes procedūras, susijusias su nacionalinio prieglobsčio prašymu, persikėlimu į kitą valstybę narę (kai taikoma) ar grįžimu į kilmės šalį (arba tranzitu). Tačiau šios tolesnės procedūros dažnai vyksta vangiai ir jas neigiamai veikia spūstys, už kurias atsakingos valstybės narės. Nuo 2016 m. kovo mėn. Graikijoje, naujai atvykstantiesiems nebebuvo leidžiama keltis į žemyninę dalį, – savo prieglobsčio prašymą jie turėjo pateikti krizės centre. Be to, nebesuteikiama perkėlimo Sąjungoje galimybė, o grąžinimas vyksta lėtai. Dėl to į krizės centrus iki šiol atvyksta daugiau migrantų, nei iš jų išvyksta, ir centrai yra smarkiai perpildyti. Kadangi migrantams teikiama geresnė informacija apie perkėlimą Sąjungoje, Italijoje buvo nustatyta daugiau kandidatų ir auditoriai įspėja, kad

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visą ataskaitą rasite čia www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams Tel. (+352) 4398 47 063 Mob. tel. (+352) 691 55 30 63
Damijan Fišer – atstovas spaudai Tel. (+352) 4398 45 410 Mob. tel. (+352) 621 55 22 24
12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg
E. paštas: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

dabar pagrindinė problema yra valstybių narių įsipareigojimų trūkumas. 2016 m. rugsėjo mėn. valstybės narės formaliai pateikė Italijai įsipareigojimų dėl 3 809 asmenų priėmimo, tuo tarpu iš viso buvo įsipareigojusios priimti 34 953 asmenis.

Be to, auditoriai nurodo, kad trūksta tinkamos infrastruktūros apgyvendinti ir registruoti nelydimus nepilnamečius, kurių, kaip vertinama, 2016 m. rugsėjo mėn. pabaigoje Graikijoje buvo apie 2 500, o Italijoje daugiau kaip 20 000.

*„2016 m. pabaigoje vis dar nebuvo tinkamos ir tarptautinius standartus atitinkančios infrastruktūros, skirtos nelydimiems nepilnamečiams apgyvendinti ir registruoti tiek krizės centruose, tiek tolesnio lygmens priėmimo vietose. – **pareiškė vienas iš dviejų už šią ataskaitą atsakingų Europos Audito Rūmų narių Hans Gustaf Wessberg. Šį klausimą būtina spręsti neatidėliojant.**“*

Remdamiesi šiomis pastabomis, auditoriai teikia keletą rekomendacijų Komisijai, kaip padėti valstybėms narėms geriau taikyti krizės centrų koncepciją, didinant šių centrų pajėgumus, skiriant ekspertus, vaidmenis ir įgaliojimus. Kad būtų pagerinta nelydimų nepilnamečių padėtis ir paspartintas jų registravimas, jie rekomendavo, kad Komisija pareikalautų į kiekvieną stovyklą paskirti vaikų apsaugos pareigūną.

Pastabos leidėjams

Kaip teigia auditoriai, finansinė parama Graikijai ir Italijai yra teikiama iš ES Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo (PMIF) ir per Vidaus saugumo fondo (VSF) programas, tačiau tuo metu, kai buvo atliekamas auditas, nebuvo nė vienos šių fondų panaudojimo krizės centrams ataskaitos.

Europos Komisija pranešė, kad nuo 2015 m. pradžios suteikė Graikijai daugiau kaip 350 milijonų eurų skubios pagalbos lėšų ir daugiau kaip 190 milijonų eurų humanitarinės paramos. Italijai iki 2016 m. pabaigos iš viso buvo suteikta apie 63 milijonai eurų skubios pagalbos lėšų. Tuo metu, kai buvo atliekamas auditas, nebuvo nė vienos šių lėšų panaudojimo krizės centrams ataskaitos.

Specialiosios ataskaitos „ES atsakas į pabėgėlių krizę: krizės centrų koncepcija“ rengimą drauge prižiūrėjo du Europos Audito Rūmų nariai – Hans Gustaf Wessberg ir Istvan Szabolcs Fazakas. Ji paskelbta 23 ES kalbomis Europos Audito Rūmų interneto svetainėje eca.europa.eu.